Ἐν *Ἄνδρῳ*, μιᾷ τῶν Κυκλάδων πολλοὺς καὶ ἱκανοὺς παραγαγούσῃ ἄνδρας, κληρικοὺς μάλιστα, ἀναβάντας καὶ θρόνους Πατριαρχικοὺς, τὰ γράμματα ἐθεραπεύοντο ἀνέκαθεν. Ἐν Ἄνδρῳ, τῇ πρωτευούσῃ τοῦ δήμου Ἄνδρου, ὑφίστατο ἀρχαία Σχολὴ, ἐν ᾗ ἀπὸ τοῦ 1821 ἐδίδασκεν ὁ ἱερεὺς Γρηγόριος Καμπανάκης, ἐξάδελφος Θεοφίλου Καΐρη, ἐν Κυδωνίαις σπουδάσας, μέχρι τοῦ 1845, ὅτε ἐτελεύτησεν[1]. Ἐν δὲ τῷ χωρίῳ Μουσινιῶνι τοῦ δήμου Κορφίου τῷ 1818 ὑφίσταντο δύο Σχολαὶ[2], Ἑλληνικὴ, (καὶ Ἀλληλοδιδακτικὴ), ἀνεγερθεῖσα ἐκ συνδρομῶν ὑπὸ Σαμουὴλ Σκαζῆ, Ἀνδρίου, Ἀρχιμανδρίτου καὶ ἱεροκήρυκος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας περὶ τὸ 1799 ὑπὸ τὴν ἐπίκλησιν τῆς *Ἁγίας Τριάδος* μετὰ βιβλιοθήκης. Ἐν αὐτῇ ἐδίδαξεν ὁ Σαμουὴλ. Μετὰ δὲ τὸ 1821 Παΐσιος ὁ Κουμαριανὸς, Ἄνδριος, ἱερεύς. Ζαχαρίας Μαθᾶς, περὶ τὸ 1826, Ἄνδριος, ὁ νῦν Θήρας Ἐπίσκοπος, ἐκδοὺς τὸν Κατάλογον τῶν Πατριαρχῶν τῷ 1837. Καλλίνικος Καμπάνης, Ἄνδριος, σπουδάσας ἐν Μονάχῳ, ὁ νῦν Εὐβοίας Ἐπίσκοπος, περὶ τὸ 1828. Ἐν δὲ τῇ κοινῇ Σχολῇ ἐδίδαξαν Λεόντιος Φήμης, Ἄνδριος, Ἐπίσκοπος Χριστουπόλεως τῆς Σμύρνης περὶ τὸ 1827, Λεόντιος Κουμουριανὸς, Ἄνδριος, ἱεροδιάκονος περὶ τὸ 1829[3]. Λόγιοι δὲ Ἄνδριοι Διονύσιος Γ' Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ὁ ἀπὸ Λαρίσσης, ὁ καὶ Πάρδαλις (ἐξ οἰκογενείας Βαρδαλῆ σωζομένης καὶ νῦν ἐν Ἄνδρῳ)[4] οἱ ἀδελφοὶ Γαβριὴλ, Ἰγνάτιος Ἀρχιμανδρίτης καὶ Γεώργιος Καλλονᾶς, Ἄνδριοι, (1800)[5]· Θεόφιλος Καΐρης (γεν. ἐν τῇ πρωτευούσῃ Ἄνδρῳ τῷ 1784 καὶ ἀποθ. τῷ 1851 ἐν τῇ εἰρτκῇ τῆς Σύρου) σπουδάσας ἐν Κυδωνίαις μέχρι τοῦ 1804, εἶτα διάκονος προχειρισθεὶς μετέβη εἰς Πίσαν, ἔνθα ἠσχολήθη ἰδίως εἰς τὰς φυσικομαθηματικὰς ἐπιστήμας· περὶ δὲ τὸ 1810 ἐπανελθὼν ἐδίδασκεν ἐν Κυδωνίαις, ἐκεῖθεν δὲ μετέβη τῷ 1811 εἰς Σμύρνην διδάσκων τὰ μαθηματικὰ ἐν τῇ Εὐαγγελικῇ Σχολῇ, ὢν συνάμα καὶ ἱεροκήρυξ, τῷ

---

(1) Σ. Ἀρ.
(2) Λογίου Ἑρμοῦ ἔτ. 1817 σελ. 595—613.
(3) Σ. Ἀρ.
(4) Ζ. Μαθᾶ Κατάλογ. Πατριαρχῶν σελ. 217.
(5) Βρετοῦ Β', 308.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ